

श्री सोमनाथसंस्कृत-युनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा, अक्तुबर - 2019

कक्षा – शास्त्री-2 (SEM-3)	सत्रम् – 3	गुणाः - 70
विषयः – पौरोहित्यम्	प्रश्नपत्रम् - 4 - OE - 2.3.3 (OLD)	समयः- 8 तः 11
दिनाङ्कः- 12/10/2019	संदर्भग्रन्थः – शुक्लयजुर्वेदमन्त्रसंहिता	

(प्रथमान्वितिः - युनिट-1)

प्र-1 द्वयोःव्याख्या कार्या । **10**

1. ओं सुमित्रियानऽआपऽओषधयस्सन्तु
दुर्मित्रियास्तस्मैसन्तुयोस्मान्द्वेष्टियञ्चव्यन्द्विष्मः ॥
2. ओं चित्रन्देवानामुदगादनीकञ्चक्षुर्मित्रस्य ववरुणस्याग्ने ॥
आप्प्राद्यावापृथिवीऽअन्तरिक्ष सूर्यऽआत्माजगतस्तस्थुषञ्च ॥
3. ओं ऊर्ज्व्वहन्तीरमृतऽघृतंम्पय कीलालंपरिस्रुतम् ।
स्वधास्थतर्पयतमेपितुन् ॥

प्र-2 कस्यदिकेस्य निबन्धं लिखत । **10**

1. सन्ध्याजपतर्पण अर्घ्याणां महत्त्वम् ।
2. सूर्योपस्थानमुखविमार्जनविसर्जनमन्त्राणां महत्वं प्रतिपादयन्तु ।

(द्वितीयान्वितिः - युनिट-2)

प्र-3 द्वयोःव्याख्या कार्या । **10**

1. ॐ कृणुष्वपाजः त्रसितिन्न पृथ्वीं स्याहिराजेवामवाँऽइभेन ॥
तृष्वी मनुप्रसितिन्द्रूणानोस्तासिव्विद्वयरक्षसस्तपिष्ठै ॥
2. ॐ देवानाम्भद्रासुमतिश्चुहजयतान्देवाना रातिरभिनोनिवर्तताम् ॥
देवानां सख्यमुपसेदिमाव्वयन्देवानऽआयु प्रतिरन्तुः जीवसे ॥
3. ॐ एतावानस्यमहिमातो ज्यायांश्च पूरुषः ॥
पादोस्य व्विश्वाभूतानि त्रिपादस्यामृतन्दिवि ॥

प्र-4 कस्यदिकेस्य सारांशं लिखत । **10**

1. मङ्गलमन्त्रपाठः ।
2. रक्षोघ्नमन्त्राः ।

(तृतीयान्वितिः - युनिट-3)

प्र-5 द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । **10**

1. ॐ ओषधीः प्रतिमोदध्वम्पुष्पवतीः प्रसूवरीः ॥
अश्वाऽइव सजित्वरीव्वीरुधः पारयिष्णु वः ॥
2. ॐ अग्निर्ज्योतिषाज्ज्योतिष्मानु कमो वृद्धसा वृद्ध स्वान् ।
सहस्रदाऽअसिसहस्रायत्वा ॥
3. ॐ यज्ञेन षज्ञमयजन्तदेवास्तानि द्यम्माणिप्रथमान्यासन् ।
तेहना कम्महिमानः सचन्त यत्र पूत्रे साद्धया सन्ति देवाः ॥

प्र-6 कस्यदिकेस्य सारांशं लिखत ।

10

1. शोडशोपचारपूजायाः अनुक्रणिकां विलिख्य उपचाराः कति सन्ति इति विलिख्य तेषां महत्वं लिखन्तु ।
2. पूजायां यज्ञोपवीतमन्त्रतः प्रदक्षिणा क्रमान्तर्गतेषु मन्त्रेषु दशमन्त्रान् लिखन्तु ।

प्र-7 दशानां लघूत्तराणि लिखत ।

10

1. पितृमन्त्राः कति सन्ति
2. सन्ध्यायाः कति प्रकाराः
3. कः विसर्जनमन्त्रः
4. कः मुखविमार्जनमन्त्रः
5. तर्पणमन्त्राः कति सन्ति
6. दिग्दक्षिणमन्त्राः कति सन्ति
7. शान्तिसूक्तपाठस्य कः प्रथमः मन्त्रः
8. वरुणमन्त्रः कः
9. प्रतिष्ठामन्त्रेषु कः प्रथमो मन्त्रः
10. ॐ आपोहिष्ठा - इति मन्त्रेण किं विधीयते
11. कौ गन्धमन्त्रौ
12. पाठ्यक्रमे दक्षिणाप्रयोगे कति मन्त्राः
13. ओं स्वस्तिसाम्राज्यं । इत्यनेन किं विधीयते
14. केन संपादितं मंत्रसंहिता
15. कः ताम्बुलमन्त्रः
